

Edini slovenski dnevnik v Zjednjeneih državah.
Velja za vse leto - - \$3.00
Ima nad 7000 naročnikov.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The only Slovenian daily in the United States.
Issued every day except Sundays and Holidays.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON PISARNE: 4687 CORTLANDT.

NO. 210. — ŠTEV. 210.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 8, 1911. — PETEK, 8. KIMOVCA, 1911.

VOLUME XIX. — LETNIK XIX.

Amerikanske zadeve. Tarifna komisija.

Taftova tarifna komisija konča meseca novembra preiskovalno poverjenstvo za volno in bombaž.

PETNAJST IZVEDENCEV.

V prihodnje bode poročala komisija naravnost kongresu, mesto predsedniku, kakor dosedaj.

Washington, D. C., 7. sept. Tarifna komisija predsednika Tafta se bode bavila v kratkem s carino na jeklo in železo, in mogoče istočasno tudi s carino na usnjene izdelke. Preiskave, zadevajoče se carine na volno in bombaž, si cer še niso končane, vendar upa komisija, da bode do meseca novembra s tem gotova, tako, da more predložiti svoje poročilo o tej carinski skupini kongresu za četkom regularnega zasedanja meseca decembra. Komisija bi mogla podati poročilo že prej, če ne bi bilo toliko težko pri primerjanju sposobnostnih zmožnosti pri amerikanskih in evropskih delavcih. Petnajst izvedencev se bode bavilo s tem.

Komisija bode nadaljevala s svojim delom najbzde do 1. julija prihodnjega leta. Če se potem ne razide, je odvisno od tega, ako bode doveljen potreben fond. To se mora zgodi pod pogojem, da poroča komisija v prihodnje naravnost kongresu, mesto predsedniku, da stopi torej nekako v službo kongresa.

Albany, N. Y., 7. sept. Po kratkih počitnicah, se je legistatura države New York zopet sestala. Od 51 senatorjev jih je bilo na vročih 23, in iz 150 assemblymanov 35. Najbrže bode zasedanje preloženo do ponedeljka, 18. t. m., ker je senator Wagner težko obolen.

NA KITAJSKEM VRE.

Misionarji v nevarnosti.

Peking, Kitajsko, 7. sept. — Misionarji v oddaljenih okrajkih provinc Se-huen so bili pozvani od podkralja, naj se podajo in večja mesta, ker vlada med domačimi veliko ogroženje proti tujecu radi vladne železniške politike.

Vsi inozemci v Čeng-tu, ki je glavno mesto Se-huena, so se zatekli v misijonsko poslopje kanadske metodistovske cerkve.

Črna roka grozi.

Rochester, N. Y., 7. sept. Carl Schoenert, pivovar Hornell pivovarne, katerega hišo so zadnje bombardirali neznani zločinci s kamni ter jo skušali dvakrat zapraviti, je dobil danes pretilno pismo, v katerem zahtevajo črnorokerji \$5000. Zagrozili so se mu, da pridejo z bombami, če ne pošljete denarja. Schoenert je naprosil policijo za pomoč.

Denarje v staro domovino pošljamo:

za \$ 10.35	.....	50 krov,
za 20.50	.....	100 krov,
za 41.00	.....	200 krov,
za 102.50	.....	500 krov,
za 204.50	.....	1000 krov,
za 1020.00	.....	5000 krov.

Poštarna je včeta pri teh svotah. Dom se nakazana svota popolnoma izplačajo brez vinjarja odbitka.

Naše denarne pošljivosti izplačujejo c. kr. poštni hranilni urad v 11. do 12. dnih.

Denarie nam podati je najprijetnejše do \$50.00 v gotovini v priporedom ali registriranim pismu, včaje smoko po Domestic Postal Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKSER

82 Cortlandt St., New York, N. Y.
5104 St. Clair Ave. N. E.,
Cleveland, Ohio.

Amerika in kriza zaradi Maroka.

Francosko-nemška poravnava bode imela obliko pogodbe, katero podpišejo evropske vlasti in Združene države.

DOBRO ZA FRANCIJO.

Minister de Selves je izjavil, da še nima poročil o pogajanju z nemško vlado radi Maroka.

London, Anglija, 8. sept. — Najnovjeva poročila javljajo, da bode imela francosko-nemška poravnava obliko pogodbe, katero podpišejo evropske vlasti in Združene države. Pogodba pripoznava med drugim, da ima Francija tako politične kakor vojaške interese v Maroku; v slučaju spora z ozirom na razlago pogodbe razsojajo evropske vlasti in Združene države.

Rambouillet, Francija, 7. sept. Francoski minister za zunanjje zadeve, de Selves, je izjavil danes pri kabinetni seji, katero je vodil predsednik Fallières, da nima še nobenih važnejših poročil o marokanskih pogajanjih z nemško vlado.

Francoska vlada čaka izida prihodnjih konferenc francoskega poslanika Cambona v Berolini in nemškim državnim tajnikom za zunanje zadeve, pl. Kinderlen-Wächterjem, ki so določene za danes.

Berolin, Nemčija, 7. sept. — Dasi kažejo vsa znamena, da bo spor med Francijo in Nemčijo radi Maroka poravnana mirnim potom, je ljudstvo vendar še zelo vznemirjeno. Še včeraj je vladalo na horzi razburjenje, ker je poročal berolinski list "Post", da zarne Nemčija francoske pogoje. Pozneje se je izkazala ta vest kot neresnična.

PLES NA POKOPALIŠČU.

Mladi može in deklice so plesali med grobovi.

Hagerstown, Md., 7. sept. — Neka ženska iz Big Pool je prisla danes k sodniku E. B. Hartjeju ter mu naznamila, kaj se je pripetilo pred nekaj včereti v njenem kraju.

Na pokopališču v Big Pool je napravilo več mladih mož in deklic plesno zabavo. Godeci se igrali sedeč na nagrobnih kamnih, za ples. Plesale so pri tem skakali čez grobove, tudi posledali po njih ter se zabavali po svoje. Papirnate svetlike so obsevale tri prizore. Še poleg so se odpravili domov. Ker ni naznamila sodniku imen, ni mogel le-ta izstaviti zavornih povelj.

Vlomilec je imel srečo.

Nek vlomilec, ki je včeraj zjutraj v stanovanje Williama Igo, ki se nahaja v tretjem nadstropju hiši štev. 850 11. Ave. v New Yorku, lahko govorji o sreči, dasi ni bil nič plena. Ko so ga zasatičili, se je zavil tel na okno in skočil iz tretjega nadstropja v globoko. V zraku se je večkrat prekopljen, ko je pa prijetel na tla, se je takoj postavljal na noge in jo popihal.

Igo je imel v stanovanju večjo svoto denarja, katero je nabral za družino nekega smrtno ponesrečenega tovarisha. Najbrže se ga hotel polastiti vlomilec.

"Mona Lisa" najdena?

Paris, Francija, 7. sept. — Danes zvečer je prisla iz Madrida semkaj brzjavka, ki javila, da sta bila aretovana v Leonu dva moža, pri katerih so našli v Louvre ukraden droganec sliko "Mona Lisa". Aretovana zatrjujeta, da je slika le njevredna posnemba mojsterskega dela Leonarda da Vinci.

POTOVANJE PREDSEDNIKA TAFTA.

Zadnji smo pisali, da se namerava podati predsedniku Taft na potovanje, in sicer dne 15. t. m. Predsednik bode na potovanju 48 dni, in v tem času prepotuje nad 13,000 milij ter obisce 115 mest. Potovanje bo mnogo hitrejše, kakor prvič leta 1909. Razun nedelj bode govoril Taft vsak dan. V Washingtonu, D. C., se vrne 1. novembra.

McNamarova izročitev je bila nepostavna.

Okrežni sodnik v Indianapolisu, Ind., je razsodil, da je prekoračilo policijsko sodišče svoj delokrog.

POSEBEN FOND.

Clarence Darrow, glavni zagovornik bratov McNamara, je izjavil, da zagovorništvo noče zavleči glavne razprave.

Indianapolis, Ind., 7. sept. — V okrožnem sodišču Marion county je izjavil včeraj sodnik Chas. Remster, da je prekoračilo policijsko sodišče v Indianapolisu svoj delokrog, ker je izročilo John J. McNamara California.

Sodnik je izdal razsodbo v slučaju nekega justičnega begunca po imenu Louis Rochelle, katerega so preganjali iz Ohio, in pri obravnavi, ki je dokaj slična McNamarovi, je spoznal sodnik, da majno pravico izročitev le superiorna, okrožna in kriminalna sodišča.

Los Angeles, Cal., 7. sept. — County Auditor Walker Lewis je izjavil, da bodo stroški državnega pravdnosti obravnave proti bratom McNamara radi dinamitnega atentata in umora objavljeni še po glavnih razpravah. Na vprašanje, če ne bode razviden pri njegovem letnem poročilu znesek, katerega je potrošil county za ta slučaj, je odvrnil Lewis, da je v take svrhe naložen poseben fond, in da so objavljena izplačila še čez nekaj mesecov.

Clarence Darrow, glavni zagovornik bratov McNamara, je izjavil včeraj, da zagovorništvo ne bude skrbalo zavleči obravnave, ki je dolocena na 11. oktobra.

Zrakoplov v Washingtonu.

Ameriški vojaški zrakoplov John Rodgers je poletel včeraj iz Annapolis, Md., v Washington, D. C., kjer se je srečno spustil na tla pred Belo hišo.

Tri nove žrtve letanja po zraku.

Nemški poročnik Neumann in Francoz Leconte sta ponesrečila pri poizkusu poleteti v Strassburg.

GAZOLIN EKSPLODIRAL.

Zrakoplovec Senge je kot tretji padel s svojim letalnim strojem in se smrtno povredil.

BOMBARDIRANJE S KAMNI.

V Pueblo, Mex., so se pripravili nemiri, ko je nosil major Bravo Reyesovo sliko po ulicah.

Dogodki v Mehiki.

Slabo za zmagovalca.

Francisco J. Madera je pri prihodu v Vera Cruz obkolila množica ljudij in napadla njegove spremljevalce.

BOMBARDIRANJE S KAMNI.

V Pueblo, Mex., so se pripravili nemiri, ko je nosil major Bravo Reyesovo sliko po ulicah.

Vera Cruz, Mex., 7. sept. Francisco J. Madera je pri prihodu v Vera Cruz obkolila množica ljudij in napadla njegove spremljevalce.

Zrakoplovec Senge je kot tretji padel s svojim letalnim strojem in se smrtno povredil.

Z dinamiton razbili postno bla-gajno.

V New Lisbon, N. J., so napadli preteklo noč poštni urad ter z dinamiton razbili blagajno, iz katere so odnesli \$25 in mnogo poštinih znakov. Zlikovci so neznanimi.

Vrtnarjeva žena napadena od za-morcev.

Canon City, Col., 7. sept. Mrs. Leonard Rosick, soprga nekega vrtnarja, sta napadla včeraj zvezcer dva zamorce, ki posilila in jo potem vlekla napol nezavestno v bližnjo reko, kjer sta jo hotela utopiti. Predno sta pa prisla do obrežja, sta pobegnila iz strahu. Oborožena množica ljudilj in mu raztrgala uniformo v cujne. Da se reši napadalec, je pobegnil v nek ameriški restavrant. Ljudje so kričali: "Doli z Reyesom!" "Doli z armado!"

Papežova imenovanja.

Rim, Italija, 7. sept. Papež je imenovan Rev. Jos. M. Koudelko pomožnim škofom v Milwaukee, v Msgr. J. M. Lavala nadškofom v New Orleansu.

Iz Avstro-Ogrske. Schoenaich odstopil.

Ministrski predsednik, baron Gautsch, se je posvetoval z ogrskim ministrskim predsednikom Khuen-Hedervaryem.

UVOZ MESA.

Predzračna tatvina se je izvršila na poštnem vlaku, ki vozi med Pozunom in Komarnom.

Dunaj, 7. sept. Vojni minister, baron Schoenaich, je odstopil, ker se ne razumeta z avstrijskim prestolonaslednikom Fran Ferdinandom.

Baron Schoenaich je postal vojni minister meseca oktobra 1906 kot naslednik feldcegmajstra pl. Pitreicha.

Budimpešta, 7. sept. Avstrijski ministrski predsednik, baron Gautsch, ki je prisel v Budimpešto radi akutno postalega vprašanja o uvozu inozemskega mesa, se je tozadovno posvetoval z ogrskim ministrskim predsednikom, Khuen-Hedervaryem.

Odločba za pripustitev argentinskega mesa je preložena do srede tekočega meseca. O posvetovanju in eventuelno stavljenih pogojev med obema vladama nič natančnega znano.

Dunaj, 7. sept. Predzračna tatvina se je izvršila na poštnem vlaku, ki vozi med Pozunom in Komarnom. Poštna vreča z denarnimi pismi in vrednostjo 12.000 krov, je izginila. Najhrže pa je padel tavom še večji plen v roke, ker označena vrednost navadno presegala pravo. Stroga preiskava je v teku.

SKRITI ZAKLADI.

Bogastvo starih menihov pripade portugalski vladni.

Oporto, Portugalsko, 7. sept. — Pri popisovanju cerkvenega premoženja so našli vladni uradniki v podzemnih kleteh tukajšnje katedrale veliko število zakladov, ki so bili last starih menihov in katere niso vedele niti cerkvene oblasti.

Zaklade so nakopičili menihi v stoletjih, ko je bila Portugalska še bogata dežela. Najdeni zobjaji so polni zlata in zlatih nakitov, posutih z izredno velikimi rubini. Nekateri oltarni deli so iz suhega zlata.

Najdba je napravila po mestu veliko senzacijo. Splošno se sodi, da pripade zakladi po postavi ločitve cerkve od države, državi

"GLAS NARODA"

(Slovene Daily)
Owned and published by the
Slovene Publishing Co.
(a corporation.)
FRANZ SAKSER, President.
JANKO PLESKO, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
addresses of above officers: 82 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers: 82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.
Canad... . . . .
" pol leta . . . . .
" leto za New York . . . . .
" pol leta za mesto New York . . . . .
" Evropa za vse leto . . . . .
" " pol leta . . . . .
" " " cetr leta . . . . .

1.00
1.50
4.00
2.00
4.50
2.50
1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan iz
vremeni nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osobnosti se ne
natisajo.

Denar naj se blagovno pošljati po —
Money Order.

Pri spremembni krajini naročnikov
prosim, da se nam tudi prejšnje
bivališče naznani, da hitrejš najde
mo naslovnika.

Dopisom in pošiljtvam naredite ta na-
slov:

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York City.

• Telefon 4687 Cortlandt.

Prisilna morala.

—o—

Komisarji Distrikta Columbia so odobrili zakonsko predlogo, katere morale podpirati otroci svoje starele starše, aka je le v njih moči. Slično postavo bi morali izdati v vseh državah, ker razmere v Washingtonu, D. C., niso drugačne, kakor v drugih mestih.

Seveda je pa žalosten pojav za našo mnogo hvaljeno civilizacijo, da je takata postava sploh potrebna. Kdor pa bere časopise, ve, da je nekaj vsakdanjega, aka morale trpeti starci ljudje pomanjkanje, medtem ko se godi otrokom razmeroma dobro.

Postava, kakoršno ima sedaj District Columbia, bi take razmere nekoliko izboljšala, izginile pa žal vseeno ne bi. Saj vemo tudi, da je precej starvek, ki se ne bričajo veliko za otroke, dasi jih ne sili k temu le moralna dožnost, ampak tudi postava. Toda, moralne dolžnosti se ne dă prisiliti, tudi če postane postava.

Ce se dandanes sploh še bavimo s takimi razmerami, ne dokazuje to napredka, ampak samo, da smo postalni nekoliko bolj fino čuteči. O napredku pa bomo mogli govoriti, kadar takih postav, kakor je omenjena, ne bomo več potrebovali.

Madjarizacija potom cerkve.

—o—

"Slavische Tagblatt" priobčuje nastopni članek:

Ogrske Maduruse, katerih število iznaša 50,000 prebivalcev, madjarizirajo že leta z želesno konsekvenco. Ogrska vlada si prizadeva z vsemi možnimi sredstvi, da narodni preporod maloruskega naroda ovira, ali pa da bi ga celo udružil popolnoma. In zopet treba priznati, da je ogrska vlada lahko ponosna na svoje delo desetletij. Na severnem Ogrskem je na tisoče grško-katoliških Madjarov, ki niso nič drugačni, nego pomajari Malorusi. Na delu pomajdarjanja delajo ogrski vlasti velike usluge udanji jezi madjaroni, kakoršni je mnogo med ogrskimi Madurumi. Madjaroni se rekrutirajo posebno iz elementov, odvisnih od vlad: uradnikov, duhovnikov itd.

V zadnje čase se izrablja cerkev v namene pomajdarjanja. Unirani grško-katoliški Madurusi so namreč po vspredjetju unije z Rimom ohranili slovensko liturgijo. Sedaj pa hočejo Madjari z vso silo uvesti madjarski jezik v slovensko liturgijo, ker dobro vedo, da bi pomajdarjenje malorusko-katoliške cerkve — ki je v večstotletnem hlapčevstvu maloruskega naroda ne le na Ogrskem, ampak tudi v Galiciji in Bukovini tvorila jedino zavetišče maloruske narodnosti — najhitreje dovedlo do pomajdarjenja maloruskega naroda.

V zadnjih številkah ukrajinske revije "Nywa", ki služi v prvi

vrsti brambi pravie maloruske cerkve, nahajamo kratek historičen pregled o pomajdarjanju maloruske cerkve na Ogrskem in obenem odprto pismo ogrskih Madursov na vse škole na Ogrskem, v katerem odločno, slovesno protestujejo proti temu pomajdarjanju. Iz rečene revije posnemljeno:

Pred štirimi leti je latinski ordinariat otvoril v Budi za prizadane maloruske delevace grško-katoliške cerkve. Župnik te cerkve, madjaron, je na svojo roko mesto staroslovenskega cerkve, nekaj je imel Lucien to le kot povod, da sta bila vedno skupaj ali pa se je, v usodni znoti, kakor si prav omenila, res tudi uprav zaradi nje odločil za medicinske študije. Vsač imamo za to sedaj mnogo vzgledov, da so studenti in studentke sklepali poroke ter so po dovršenih izpitih pričeli skupno izvrsavati poklic doktorjev zdravilstva...

Dekle torej misli na možitev, prekine jo Albert z živahnim glasom, ki je pričal, da je pri tem večavnem razgovoru zanj najbolj občutljiva točka ona, katero je soprogata ravnokat omenila.

"Ne, on ni ničesar vedel", prekine jo Albert z živahnim glasom, ki je pričal, da je pri tem večavnem razgovoru zanj najbolj občutljiva točka ona, katero je soprogata ravnokat omenila.

"Dekle torej misli na možitev", prekine ga Mine Darras ter ga prime za roke, kakor bi ga hotel prositi pomoči. "Ne skrivaš mi ničesar! Ali si o tem že govoril z Lucienom? In kaj ti je rekel?"

"Da, govoril sem z Lucienom o tej ženski", odgovori Albert, oprostivši si roke; hotel si je ohraniti hladno kri za to, kar je moral še povedati.

"Le pomiri se! Če je Lucien kedaj misil na to poroko, sedaj govoril na misli več na njo. Tudi meni je bila to prva misel, a pri tem nisem smel ostati. Opominim pa, da bi se jaz nikar ne protivil temu, da si je izbral Lucien kak druž poklic, kakor sva ga mu midva svetovala, če bi bil prepričan, da se je res iz važnih razlogov za to odločil. Tudi bi ne imel nič proti temu, če se poroči s kako gospodinjo pravnico ali medicinko, če bi bil le prepričan, da je pošteno dekle. Enakost ob spolu je po moje prepričanja primasta, so naslovili ogrski Madurusi na vse škole na Ogrskem protestno pismo, v katerem zahtevajo na najodločnejši način odpravo te zlorabe. V pismu aperlujejo na papeške dekrete in žigajo delovanje vikaria ostrigonske nadškofije. Isto pa vstraja nekaženje pri svoji stari, resnici nasprotnoči trditvi, da se tihe molitve liturgije opravljajo slovenski, a one, ki se imajo vrstiti glasno, v madjarskem jeziku. Rečeni vikar je še toliko drzen, da oznaka Maduruse kakor izdaje domovine in naroda.

Ton pisma Madurusov je tako rezek in odločen: "Umremo, ali ne odhramo!" Jako razveseljivo je, da čujemo take besede ravno od onega dela maloruskega (ukrajinskega) naroda, o katerem se je mislilo, da je nerešljivo izgubljen, ki živi v neopisni materialnosti in moralni izbi, izročen "ponosnemu" madjarskemu narodu in njega pomagačem, maloruskim madjaronom in na Zg. Ogrsko priseljenim Židom, ki bi hoteli biti bolj madjarski, nego Madjari sami. Več nego govorja, da madjarska katoliška hičarhija, ne menec se za papeške dekrete, ne prenha s poskusom, da pomajari vse, kar se še pomajari, dā. Ali to jedno naj si zaznamnijo gospodje, da bode, čim se upre ljudstvo samo in bode z največjo odločnostjo protestiralo proti takemu dušenju, tudi bila zadnja ura za madjarone!

Razporoka.
—o—
Spisal Pavel Bourget.
—o—
(Nadaljevanje.)

"Zdravništvo?" ponovi mati. "In vendar ni o tem nikoli sprekovoril besede!... Kako je ne spomenet on, ki bi s svojim imenjem in s podporo svojih prijateljev napravil pri vnanjem ministervu takoj lahko in tako lepo kariero. Bouteiller samo čaka njegovih izpitov, da ga takoj sprejme pri svojem poslanosti. Zdravnik? Toda za to treba vse študije začeti iznova!... Sploh pa mi jejasno, v kaki zvezji je ta njegova zmota z žensko, za katere se zanimlje."

"Tako ti to pojasmim", odgovori Albert. "Kakor ti, tudi jaz nisem spočetka mogel razumeti, v kaki zvezji je ta njegova čudna ideja z njegovim strastjo. Toda, ker je pred nama toliko skrival, da se je lotil medicine, vzbudilo je v meni sumnjo, da ona oseba iz kavarne ne more biti tuja njegovemu sklepku. Pretien sem na dalje pri drugih pozvedoval, hotel sem sam opazovati kavarno v rue de Racine, in sicer takrat, ko sta bila notri. Dognal sem, da se Lucien, ki je doma izostjal od kosiha vsak drugi dan, shaja stalno s svojo neznanko. Sedela sta vedno na onem vogalu mize, ki je bil očvidno za nju prihranjen. Jedla sta sedec eden poleg druga, kakor sem ju videl prvi-krat. Ali pravzaprav ona je jed-

la, on pa — kolikor sem vsled previdnosti mogel to od daleč opazovati — se je komaj dotaknil predloženih mu jedi. Prepričan, da sta stali gosta v teh prostorih, vstopil sem tudi jaz v kavarno, seveda, kadar ju ni bilo notri. Povpraševal sem o tem natakarja, ki jima je stregel. Povedal mi je brez pomisleka, da je mlad ženska slušateljica medicine z imenom Mlle Planat... Sedaj mi je bilo vse jasno. Njegovo bivanje v bolnici in pri medicinskih kurzih sta mi pojasnila dva razloga: ali je imel Lucien to le kot povod, da sta bila vedno skupaj ali pa se je, v usodni znoti, kakor si prav omenila, res tudi uprav zaradi nje odločil za medicinske študije. Vsač imamo za to sedaj mnogo vzgledov, da so studenti in studentke sklepali poroke ter ga po dovršenih izpitih pričeli skupno izvrsavati poklic doktorjev zdravilstva...

"On, ki je tako ponosen, tako nežen? Ali je to mogoče?..." vdihne mati.

"In njega ni sram, da meni objame in svojo sestro, ko se vrne iz objema te ženske! Sedaj pa še reci, da pododelovanje ni nje. Vzgojen, kakor je po tvojem vzoru vso ljubezni, moral bi sramu preblebiti, če bi se le spomnil Mejana."

"On o tem ni ničesar vedel", prekine jo Albert z živahnim glasom, ki je pričal, da je pri tem večavnem razgovoru zanj najbolj občutljiva točka ona, katero je soprogata ravnokat omenila.

"Ne, on ni ničesar vedel", prekine jo Albert z živahnim glasom, ki je pričal, da je pri tem večavnem razgovoru zanj najbolj občutljiva točka ona, katero je soprogata ravnokat omenila.

"Dekle torej misli na možitev", prekine ga Mine Darras ter ga prime za roke, kakor bi ga hotel prositi pomoči. "Ne skrivaš mi ničesar! Ali si o tem že govoril z Lucienom? In kaj ti je rekел?"

"Da, govoril sem z Lucienom o tej ženski", odgovori Albert, oprostivši si roke; hotel si je ohraniti hladno kri za to, kar je moral še povedati.

"Le pomiri se! Če je Lucien kedaj misil na to poroko, sedaj govoril na misli več na njo. Tudi meni je bila to prva misel, a pri tem nisem smel ostati. Opominim pa, da bi se jaz nikar ne protivil temu, da si je izbral Lucien kak druž poklic, kakor sva ga mu midva svetovala, če bi bil le prepričan, da se je res iz važnih razlogov za to odločil. Tudi bi ne imel nič proti temu, če se poroči s kako gospodinjo pravnico ali medicinko, če bi bil le prepričan, da je poštено dekle. Enakost ob spolu je po moje prepričanja primasta, so naslovili ogrski Madurusi na vse škole na Ogrskem protestno pismo, v katerem zahtevajo na najodločnejši način odpravo te zlorabe. V pismu aperlujejo na papeške dekrete in žigajo delovanje vikaria ostrigonske nadškofije. Isto pa vstraja nekaženje pri svoji stari, resnici nasprotnoči trditvi, da se tihe molitve liturgije opravljajo slovenski, a one, ki se imajo vrstiti glasno, v madjarskem jeziku. Rečeni vikar je še toliko drzen, da oznaka Maduruse kakor izdaje domovine in naroda.

Ton pisma Madurusov je tako rezek in odločen: "Umremo, ali ne odhramo!" Jako razveseljivo je, da čujemo take besede ravno od onega dela maloruskega (ukrajinskega) naroda, o katerem se je mislilo, da je nerešljivo izgubljen, ki živi v neopisni materialnosti in moralni izbi, izročen "ponosnemu" madjarskemu narodu in njega pomagačem, maloruskim madjaronom in na Zg. Ogrsko priseljenim Židom, ki bi hoteli biti bolj madjarski, nego Madjari sami. Več nego govorja, da madjarska katoliška hičarhija, ne menec se za papeške dekrete, ne prenha s poskusom, da pomajari vse, kar se še pomajari, dā. Ali to jedno naj si zaznamnijo gospodje, da bode, čim se upre ljudstvo samo in bode z največjo odločnostjo protestiralo proti takemu dušenju, tudi bila zadnja ura za madjarone!

Razporoka.
—o—
Spisal Pavel Bourget.
—o—
(Nadaljevanje.)

"Zdravništvo?" ponovi mati. "In vendar ni o tem nikoli sprekovoril besede!... Kako je ne spomenet on, ki bi s svojim imenjem in s podporo svojih prijateljev napravil pri vnanjem ministervu takoj lahko in tako lepo kariero. Bouteiller samo čaka njegovih izpitov, da ga takoj sprejme pri svojem poslanosti. Zdravnik? Toda za to treba vse študije začeti iznova!... Sploh pa mi jejasno, v kaki zvezji je ta njegova zmota z žensko, za katere se zanimlje."

"Tako ti to pojasmim", odgovori Albert. "Kakor ti, tudi jaz nisem spočetka mogel razumeti, v kaki zvezji je ta njegova čudna ideja z njegovim strastjo. Toda, ker je pred nama toliko skrival, da se je lotil medicine, vzbudilo je v meni sumnjo, da ona oseba iz kavarne ne more biti tuja njegovemu sklepku. Pretien sem na dalje pri drugih pozvedoval, hotel sem sam opazovati kavarno v rue de Racine, in sicer takrat, ko sta bila notri. Dognal sem, da se Lucien, ki je doma izostjal od kosiha vsak drugi dan, shaja stalno s svojo neznanko. Sedela sta vedno na onem vogalu mize, ki je bil očvidno za nju prihranjen. Jedla sta sedec eden poleg druga, kakor sem ju videl prvi-krat. Ali je bila zapletena v kake druge mreže? Verojeno je, ker je prijetna, prosta, ter ničesar mu zato ne očitam, to najprej omenim, in ne bi bil bi hud nanj, nai bi se bilo zgodilo karkoli. On je tvoj sin... Spozabil, se je nad meno, gotov pa ni bil več sposoben, odgovoren biti za svoj na-

one, ki ju pozna; teh sicer ni veliko, ker se ogibata drugih dajakov, kolikor jima mogoče. Ni ga dneva, da bi se ne videla. On zahtaja k njej v stanovanje v rue Rollin 24. Hodita v isto knjižnico, sprejhata se in obedujeta skupaj. Uverjen sem, da bi naju ne bilo, bi ravno tako z njo skupaj živel, kakor Mejjan.

Feeling "Fit" Every Day

Napadi influence, kašja ali bolečin v žlezah vsled velikega dela izginejo, če boste imeli vedno

Dr. Richterjev
PAIN-EXPELLER

v svoji hiši in če ga boste rabili po predpisih. 25c. in 50c. steklence v lekarnah. Cuvajte se ponaredb.

F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York N.Y.
Dr. Richterjev Congo Pfliu olajšaj...
(25c. ali 50c.)

stop pred meno, ki sem tvoj mož, ki sem ga vrgnjal in ki sem ga toliko ljubil. Videl sem ga, kako se je kakor norec ustavljal popolno dokazanim stvari. Znalo mu je bilo, da jaz nikdar ne lažem in da nikogar ne tožim brez dokazov. Da, bil je docela ob pamet vsled bolesti, iznenadila in srdca. Skrajno zvita mora biti ptica, ki ga je tako zavedla. Mil

Ukorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

VRADNIKI:

Predsednik: IVAN A. GERM, Box 57, Braddock, Pa.
Podpredsednik: IVAN KERZINSKI, Eveleth, Minn., Box 641.
Glavni tajnik: GEO. L. BROZICKI, Ely, Minn., Box 424.
Fonotomični tajnik: MIHAEL MARVINEC, Omaha, Neb., 1284 So. 15th St.
Blagajnik: IVAN GOUCE, Ely, Minn., Box 105.
Kazupnik: FRANK MEDORE, So., Chicago, Ill., 948 Ewing Ave.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

DR. MARTIN J. IVEC, Joliet, Ill., 900 No. Chicago St.

NADZORNKI:

ALOIS KOSTELIC, Salida, Colo., Box 582.
MIHAEL KLODUCCHAR, Calumet, Mich., 115 — 7th St.
PETER S. EHAR, Kansas City, Kans., 422 No. 4th St.

POROTNI ODBOR:

IVAN KERZINSKI, Burdine, Pa., Box 128.
FRANK GOUCE, Chisholm, Minn., Box 715.
MARTIN KOCHVAR, Pueblo, Colo., 1219 Eller Ave.

Jednotno glasilo je "GLAS NARODA", New York City, New York.
Vsi dopisni naj se pošiljajo na glavnega tajnika, vse denarne pošiljatve pa na glavno blagajnika Jednotne.

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Smrtna nezgoda. Dne 22. avgusta se je prevrnil polni voz zagonje na posestnika Franceta Strle p. d. Malnarja iz Podložja, ki jih je preljal na Rakek. Dobil je težke lesne poskodbe, vseled katerih je v par urah umrl. Mladi gospodar zapušča vodvo in dva otroka.

Umrli so v Ljubljani: Ana Plochl, zasebnica, 78 let. — Marija Merzel, sivilka, 62 let. — Venecelj Vočasek, slovenskega gledališča garderobar, 80 let. — Ivan Meglič, občinski ubožec, 58 let. — Matej Verbič, železnični voznik preglednik, 31 let.

Smrt vsled ognja in žganja. V sredo, 16. avgusta, je o počasi zgorela hiša in gospodarsko poslopje Jan. Butkovčiča iz Nove Gore pri Krškem. V hiši nihče ne stanuje. Kako je postal pozar, ni znano. Zavarovano ni bilo nič. Gasiti je pomagal tudi prav pridno Franec Jane iz Jelševega št. 2 pri Krškem. Ko je bila hiša v najhujšem ognju, pomnil Janečev varovanec Jožef Božič skozi okno veliko steklenico žganja. Jane prestreže. A v istem lipu poči steklenica. Žganje se razlije po ne-srečenu in se vzge. Po celenu telesu je dobil strašne opeklime. Ko so ga v najhujšji hiši prevideli s sv. zakramenti, so ga prepeljali v krško bolnišnico. Dne 22. avgusta je umrl vsled velikih bolečin. — Rajni je bil zelo priljubljen in ravno gasiti je pomagal vselej. P. v miru!

Prefrigan tat. K čevljarskemu mojstru in gostilničarju Antonu Stirnu v Spodnji Šiški je vstopil za pomočnika v delo Jožef Schurig iz Celovec. A že drugo noč je izmuknil svojemu gospodarju 40 komadov izdelanega površnega usnja za čevlje v vrednosti 240 K. par novih "štiftet", vrednih 18 kron, potem 600 razglede in kolpo po vzoru "Omihron-Helikal", ki nosi tovarniško štev. 113.563. Schuring je z ukradenimi rečimi še tisto noč neznano kam izginil, pozbil pa je svoj domovinski list seboj vzeti. Uzmanjeno je leta 1855. v Celovcu rojen in tja pristojen.

Nahvana goljufica. V pondeljek, dne 21. avgusta, je prišla k delavki Mariji Potočarjevi na Poljansko cesto št. 38 v Ljubljani neko neznanu žensko ter je začela praviti, da je kuharica pri župniku v Prečni na Dolenskem, kateri jo je poslal v Ljubljano z naročilom, da ji pove, da je prišla iz Amerike in zupnišče večja sveta denarja, katero ji je zapustil nek sorodnik. Ker pa župnik ve, da ima Potočar je itak nekaj denarja v hranilnicu, ji sporoča, da naj mu po ti ženski (njegovi kuharici) pošlje hranilno knjižico, na katero bodo vložili še iz Amerike poslani denar, potem ji pa poslal knjižico nazaj. Ker je Potočarjeva trdila, da nima sorodnikov v Ameriki, ji je neznanka natvezila, da jih ima, toda daljnje, katerih niti ne poзна, pozna pa jih župnik. Govorila ji je tako zvito in preprševalno, da ji je naposled Potočarjeva v najboljši veri izročila hranilno knjižico z naloženo svoto 1000 K. Po izročitvi te sta še potem obe v gostilno se "okrepčati", na kar je kuharica odšla, češ, da se mora takoj odpeljati domov. Ko je Potočarjeva potem povedala svoji hišni gospodini, kaka sreča je doletela, ji je ta priponula, da se ji cela zadeva zdi sumljiva in da je nezanka hranilno knjižico samo izvabila. Potočarjeva se je nato takoj

zumljiva smrt. 27letna potnica žena Zofija Fahrenberger je umrila 16. avgusta v Celovcu pod sumljivimi znaki. 17. avgusta so raztelesili njen truplo in našli znake zastupljenja. Zaradi tega so uvedli preiskavo proti babici za celovško okolico in jo zaprli ter oddali deželni sodniji.

Strela. Iz sv. Mohorja poročajo: Dne 23. avgusta ob 1/49. dopoldan so poklicani tukajšnjo požarno brambo, ki je moral takoj oditi v Gorico. Med nevihto od pol 8. do 3/8. je udarila strela in neko hišo in jo začigala. V kratkem času je bilo osem poslopij v plamenu.

ŠTAJERSKO.

Kolere ni v Mariboru. Preiskava dejektov žene magistratnega pisarja Hobacherja je dognala, da nina kolere.

Zgorelo je gospodarsko poslopje posestnika Andreja Sterna v Račah.

Tativna. 16. avgusta ponoči je nekdo ukradel posestnici Peterffy v Rogaški Slatini 30 kur v vrednosti čez 80 K.

Iz Celja. Žena gostilničarja Ježernika v Lokrovcu se je preveč magnila na studente in je padla vanj. Mesto da bi takoj postavili v studence kako lestvo, so jo hoteli ven potegniti s požarno ključkom. Pri tem je ženska padla dvakrat nazaj v studence in si je takoj razbila glavo, da so ji gledali možgani ven. Šele potem so postavili lestvo v studence in spravili mrtvo žensko ven.

Napad na ravnatelja blaznice v Feldhofu. Bivši graski mestni komisar dr. Rupert Fromm je v pondeljek, dne 21. avgusta, prišel v blaznico v Feldhof, kjer je bil že pred leti interniran ter je zahteval od vratarja, naj ga pusti v blaznico. Ker mu ta ni ugodil, je zahteval, naj se ga pelti k ravnatelju. Vsled hrupa je prišel v vezovo ravnatelja blaznice dr. Hasmann. Ko je dr. Fromm zagledal ravnatelja, je potegnil iz žepa revolverja, ter ustrelil nanj ne da bi ga zadel. Nato je pogbenil. Vsled strele so prihiteli in blaznico strežaji, ki so po daljšem trudu dr. Frommu ujeli in ga internirali v blaznici.

KOROŠKO.

Sumljiva smrt. 27letna potnica žena Zofija Fahrenberger je umrila 16. avgusta v Celovcu pod sumljivimi znaki. 17. avgusta so raztelesili njen truplo in našli znake zastupljenja. Zaradi tega so uvedli preiskavo proti babici za celovško okolico in jo zaprli ter oddali deželni sodniji.

Strela. Iz sv. Mohorja poročajo: Dne 23. avgusta ob 1/49. dopoldan so poklicani tukajšnjo požarno brambo, ki je moral takoj oditi v Gorico. Med nevihto od pol 8. do 3/8. je udarila strela in neko hišo in jo začigala. V kratkem času je bilo osem poslopij v plamenu.

Že lansko leto je zgorelo v Gorice par poslopij. Letos je začelo goreti tik pod lanskim pogoriščem.

Gozdni požar pri Beljaku. Dne 19. avgusta nekako ob 3. uri pooldne je izbruhnil nad Beljakom velik gozdni požar, ki je do večera uničil že do 70 oravov gozda. Ker v Beljaku sedaj ni vojaštva, so zaprosili Celovec, da pošlje vojake ob tam. Drugi dan zjutraj je bilo videti, kakor da je požar že pogašen, opoldan pa je začelo iznova goreti. Vsled vročine in pomanjkanja vode se je požar hitro razširil. Gozdec gozd je bil lastnina beljske tovarne za celulozo.

PRIMORSKO.

Nezgoda. 33letni kmet Peter Pertot, stanuječ v Barkovljah v ulici del Bovet Št. 416, ki je božasten, je padel pred svojim stanovanjem tako nesrečno, da mu je počela lobanja. Pertot je bil na mestu mrtve.

Gozdni požar v Istri. V bližini Rovinja je požar uničil 3 hiše ter ogrožal tudi vaško kapelico. Požar se je razširil tudi na bližnji gozd, ki je zgorel v obsegu 75.000 kvadratnih metrov. Severno od Pulja je uničil gozdni požar 150.000 kvadratnih metrov gozda.

Stavka zidarjev. Zidarji v Pušči stavkajo že več tednov. Pogajanja med zidarji in delodajale, ki so bila prekinjena, so te dni zopet začeli. Pogajanja so trajala tri dni. Končno so pa zidarji zavrnili ponudbe delodajalcev in se pogajanja vsled tega zopet prekinu.

Poskus samomora. 17letna v Trstu zaposlena prodajalka Valeria S. se je hotela zastupiti s fejnilno kislino. Zdravnik reševalne postaje jo je dal prepeljati takoj v bolnišnico, kjer so ji rešili življenje. Vzrok njenega poskusa samomora je bila seveda nesrečna ljubezen.

Letina na Goriskem. Vsled velike suše kaže letina po celi deželi od dne do dne slabše. Drževje vene in se goli, sadje pa pada se nezrelo z dreves. Tudi trta je močno prezadeta, posebno v plitvi zemlji. Tam je pričelo listje že odpadati, grozje po vene. Otava se je izveneče večne pošušila. Najbolj prezadeta je turščica, ki se v veliki sussi niti oploplida ni. Ajda in repa se moreta vsled pomanjkanja vode razvijati. Posebno slabo stoji po Krasu.

HEVAŠKO.

Uboj radi ovna. Nedavno je v Dubravi pri Barčetu v Dalmaciji pasel ponoči svojo drobnico Simon Kneževič. Po polnoči je opazil, kako se je priplazil k čredi Dimitar Ivančević in hotel ukraсти ovna. Skočil je k tatu, v pretepu potegnil nož ter žnjim zakljal tatu.

Smrt bosanskega hajduka. V Banjaluki je umrl 106 let starci Stevo Morvica, ki se ga ljudstvo kot hajduka spominja v neštetih pesmih in povestih. Morvica je 65 let preživel v raznih ječah. Zadnji umor je izvršil pred dvema leti. Ko je na sejnu v prepiru z enim samim udarecm z golo roko razbil glavo živinskemu trgovcu. Svojima dvema sinovoma je Morvica zapustil hišo in veliko premoženje.

Napad na ravnatelja blaznice v Feldhofu. Bivši graski mestni komisar dr. Rupert Fromm je v pondeljek, dne 21. avgusta, prišel v blaznico v Feldhof, kjer je bil že pred leti interniran ter je zahteval od vratarja, naj ga pusti v blaznico. Ker mu ta ni ugodil, je zahteval, naj se ga pelti k ravnatelju. Vsled hrupa je prišel v vezovo ravnatelja blaznice dr. Hasmann. Ko je dr. Fromm zagledal ravnatelja, je potegnil iz žepa revolverja, ter ustrelil nanj ne da bi ga zadel. Nato je pogbenil. Vsled strele so prihiteli in blaznico strežaji, ki so po daljšem trudu dr. Frommu ujeli in ga internirali v blaznici.

Kraljevski hajduci. V Banjaluki je umrl 106 let starci Stevo Morvica, ki se ga ljudstvo kot hajduka spominja v neštetih pesmih in povestih. Morvica je 65 let preživel v raznih ječah. Zadnji umor je izvršil pred dvema leti. Ko je na sejnu v prepiru z enim samim udarecm z golo roko razbil glavo živinskemu trgovcu. Svojima dvema sinovoma je Morvica zapustil hišo in veliko premoženje.

Smrt bosanskega hajduka. V Banjaluki je umrl 106 let starci Stevo Morvica, ki se ga ljudstvo kot hajduka spominja v neštetih pesmih in povestih. Morvica je 65 let preživel v raznih ječah. Zadnji umor je izvršil pred dvema leti. Ko je na sejnu v prepiru z enim samim udarecm z golo roko razbil glavo živinskemu trgovcu. Svojima dvema sinovoma je Morvica zapustil hišo in veliko premoženje.

Smrt bosanskega hajduka. V Banjaluki je umrl 106 let starci Stevo Morvica, ki se ga ljudstvo kot hajduka spominja v neštetih pesmih in povestih. Morvica je 65 let preživel v raznih ječah. Zadnji umor je izvršil pred dvema leti. Ko je na sejnu v prepiru z enim samim udarecm z golo roko razbil glavo živinskemu trgovcu. Svojima dvema sinovoma je Morvica zapustil hišo in veliko premoženje.

Smrt bosanskega hajduka. V Banjaluki je umrl 106 let starci Stevo Morvica, ki se ga ljudstvo kot hajduka spominja v neštetih pesmih in povestih. Morvica je 65 let preživel v raznih ječah. Zadnji umor je izvršil pred dvema leti. Ko je na sejnu v prepiru z enim samim udarecm z golo roko razbil glavo živinskemu trgovcu. Svojima dvema sinovoma je Morvica zapustil hišo in veliko premoženje.

Smrt bosanskega hajduka. V Banjaluki je umrl 106 let starci Stevo Morvica, ki se ga ljudstvo kot hajduka spominja v neštetih pesmih in povestih. Morvica je 65 let preživel v raznih ječah. Zadnji umor je izvršil pred dvema leti. Ko je na sejnu v prepiru z enim samim udarecm z golo roko razbil glavo živinskemu trgovcu. Svojima dvema sinovoma je Morvica zapustil hišo in veliko premoženje.

Smrt bosanskega hajduka. V Banjaluki je umrl 106 let starci Stevo Morvica, ki se ga ljudstvo kot hajduka spominja v neštetih pesmih in povestih. Morvica je 65 let preživel v raznih ječah. Zadnji umor je izvršil pred dvema leti. Ko je na sejnu v prepiru z enim samim udarecm z golo roko razbil glavo živinskemu trgovcu. Svojima dvema sinovoma je Morvica zapustil hišo in veliko premoženje.

Smrt bosanskega hajduka. V Banjaluki je umrl 106 let starci Stevo Morvica, ki se ga ljudstvo kot hajduka spominja v neštetih pesmih in povestih. Morvica je 65 let preživel v raznih ječah. Zadnji umor je izvršil pred dvema leti. Ko je na sejnu v prepiru z enim samim udarecm z golo roko razbil glavo živinskemu trgovcu. Svojima dvema sinovoma je Morvica zapustil hišo in veliko premoženje.

Smrt bosanskega hajduka. V Banjaluki je umrl 106 let starci Stevo Morvica, ki se ga ljudstvo kot hajduka spominja v neštetih pesmih in povestih. Morvica je 65 let preživel v raznih ječah. Zadnji umor je izvršil pred dvema leti. Ko je na sejnu v prepiru z enim samim udarecm z golo roko razbil glavo živinskemu trgovcu. Svojima dvema sinovoma je Morvica zapustil hišo in veliko premoženje.

POZDRAV.

Pri odhodu v staro domovino pozdravljam vse rojake in rojakinje v West Newton, Pa., in v Eveleth, Minn., ter jim kličem: Na svidenje, ko pridete za men!

New York, 6. kmovca, 1911.
Matevž Jančar.

Na obali Atlantika pozdravljam vse enkrat najnovejše prijatelje Josipa Zajca s soprgo. Mihaela Korbars s soprgo. Frana Omeje ter njegovega družino v najnovejšem bratstvu Antonu Kuner. Na zdrar!

New York, 6. kmovca, 1911.
Ivana in Martin Kumer.

Pred odhodom v staro domovino pozdravljam mojega dva brata in L. Podgornika, soprga v fantastični ter vse tiste, ki so me spremili na kolodvor. Vsem skupaj: Lepa hvala!

New York, 6. kmovca, 1911.
Ivan Koščar.

Pri odhodu v staro domovino pozdravljam najnovejšega sina in njegovo soprgo, svaka Sakeljica z družino, Rudolfa Golovščeka, F. Mihelčiča in njegovo soprgo, Resnika z družino, Matijo Kešmoha, Potočnika z družino, Seničarja ter vse prijatelje in znance. Z Bogom!

Vstavljena dne 16. avgusta 1908.

Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penns. s sedežem v Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, R. F. D. No. 1, Conemaugh, Pa.
 Podpredsednik: GEORGE KOR, 524 Broad St., Johnstown, Pa.
 Glavni tajnik: VLADIMIR ŠEGAN, L. Box 238, Conemaugh, Pa.
 Pomočni tajnik: JOSEF SVOBODA, R. F. D. 1, Box 122, Conemaugh, Pa.
 Blagajnik: IVAN PAJK, L. Box 222, Conemaugh, Pa.
 Pomočni blagajnik: IVAN BREZOVEC, P. O. Box 6, Conemaugh, Pa.

NADZORNIKI:

JAKOB KOČJAN, predsednik nadzornega odbora, Box 808, Conemaugh, Pa.
 FRANK PERKO, nadzornik, L. Box 101, Conemaugh, Pa.
 ANTON STEAZISAR, nadzornik, Box 811, Conemaugh, Pa.

POROTNIKI:

ALOJZIJ RAVDEK, predsednik porotnega odbora, Box 1, Dunle, Pa.
 MIHAEL KRIVEC, porotnik, Box 324, Primero, Colo.
 IVAN GLAVIC, porotnik, P. O. Box 222, Conemaugh, Pa.

VRHOVNI ZDRAVNICKI:

S. A. H. BRALLIER, Grove St., Conemaugh, Pa.

Cenfena društva, ostroma njih uradnikov, so ujedno prošeni, pošljati denar naši, most na blagajnika in nikog drugemu, vse dopise pa na glavnega tajnika. V službu, ob opoziciji društvenih tajnikov pri mesecnih poročilih, ali sploh kjerzibidi v poročilu glavnega tajnika kakor pomarančivosti, naj to nemudoma namenijo na urad glavnega tajnika, da se v prihodnjem popravi.

Društveno gledalo je "GLAS NARODA".

OLD SUREHAND.

Potni roman. Spisal Karol May. — Poslovenil za "Gl. Naroda"
B. P. Lakner.

TRETJA KNJIGA.

(Dalje.)

Nagnil je glavo — samo meni vidno znamenje, da je čutil mojo roko in razumel moje besede. Na drevo je bil privezan s tremi jermenimi; ker je ravno sedaj eden preveč živahnih plesalev padel v vodo, kar je provročilo, da se Ozagi niso splohi za nič več drugega brigali, kakor za ponesrečenega plesaleca, sem prevezal jermenja in ga potegnil za seboj.

Prijel sem ga za roko in ga peljal h konjem. Tu je razsvetil blisk vse grmovje; strašno grmenje je sledilo temu in nato se je vilo kakor iz škafa. Ples je bil kocan; sedaj so morali zapaziti beg. Vstal sem, tudi njega potegnil kviški in ga vlekel seboj skozi grmovje k Hamerdullu. Za nama je kričalo in rjevalo na stotine glasov. Dobeljni mi je podal moji puški, kateri sem obesil čez ramo. Apača je videl svojega konja in se takoj zavezhal v sedlo. V tem trenutku sem zasedel tudi jaz, in nato smo odjezdili, ne preveč hitro, ker tega ni bilo treba. Padajoči dež je namreč zadušil stopinje naših konj.

Jedzili smo proti Ki-pe-ta-ki, kjer smo se hoteli sestati z Winnetu in kamor smo imeli nekako stiri dobre ure žeje od Vara-tu. Če sem si razdaljo dobro preračunal in pri tem nospošteval, da Winnetu pač ni imel nobenega nujnega vzroka se takoj odpraviti iz starega taborišča, se mi je zdelo verjetno, da prideemo prej k "stari zeni" kakor on. Gotovo je mislil, da mi bode vzel vohunjenje precej časa, in se daj je šlo vse tako nepricakovano hitro! Kakšen smoter je vendar imela jeza k Vara-tu? Izvedeti, koliko Ozagov se je zbral, in, če se more zgoditi brez nevarnosti za nas, juh radi Fennerja naznamit, da so bele posvajeni. In sedaj tak lep uspeh, ki me je resnico veselil, ne samo iz vzroka, ker se mi je Apača v Llani prikuplil; nekaj mi je reklo, da se bome za možatega, mlaidega Naimi-Komanča še bolj zanimal, kakor doslej, in da bode moje razmerje do njega zavzelo še drugo podobo.

Dosedaj mi še ni mogel natančno videti, in torej ni vedel, kdo je osvobodil. Medtem, ko sva jezdila s Dick Hamerdullum naprej, je padal dež tako gosto, da je mogel razločiti le obrise najinj postav. Tudi sedaj se mu še nisem hotel dati spoznati. Radi tega sem se nagnil k Hamerdullu in mu rekel s prizanjem glasom:

"Če vpraša tuje, kdo da sem, mu ne smete povedati tega!"

"Kdo pa je?"

"Nek glavar Komančev. Vendar mu ne smete povedati, da vam je to znano, ker bi inače takoj slutil, da ga poznam."

"Ali smo izvedeli, da jedzimo k Winnetu?"

"Ne, O Apaču sploh ne smete govoriti."

"Well! Bom pa molčal!"

Ozagi so se najbrž hitro vrigli na konje in sedaj iskali klub dežju okoli; edino pa je bilo, da nam ni prišel nikdo bližu, dasi smo jedzili počas. V tej plodi je bilo težko, dirzati se prave smeri. Tema je bila taka, da bi lahko prijeman, in dasi se je večkrat zabilskalo, nam to ni koristilo nič, ker so nas bliški le slepili. In ta ploda je trajala nad dve uri. Nemogoče je bilo, se rajgovarjati; omejiti smo se morali na ne-obhodno potrebne vzklike.

Tako se mi seveda ni bilo treba batiti, da bi me Apača prej spoznal, predno sem se mu hotel dati spoznati, posebno, ker sem nosil drugično obliko kakor takrat, ko sva se spoznala.

Končno je vendar ponehal dež; toda oblaki niso izginili, da je ostalo tako temno kakor prej. Naganjal sem konja, da se izognem predčasnega izprševanja, in tako je prišlo, da se je spravil Apača na Dick Hamerdulla. Pogovarjata sta se začela. Dasi nisem hotel poslušati, sem vendar vjel nekaj debeluhovih izrazov, ki so vzbudili mojo pozornost. Radi tega sem poslušal, kaj govorita za menoj, ne da bi se izdal. Apača se je posluševal med bele in rdečekočci običajne mešanice angleških, indijanskih in španskih besed, katero razume in govoriti vsak dober zapadnjak. Očividno ga je pravkar vprašal, ker sem slišal odgovoriti debeluh:

"Player — igralec je, drugega nič."

"Kaj je to, player?"

"Mož, kf hodi povsodi okoli in pleše medvedje in bivolove plesi. kar si videl pri Ozagh."

"Uf! Bledičeniki so eduni ljudje. Rdečekočci so preponosni, da bi plesali za druge. Ali mi hočeš povedati, kako se imenuje?"

"Piše se Katapamatafagatalatača."

"Uf, uf! To ime moram še večkrat slišati, predno je morem izgovoriti. Zakaj pa ne govoriti dobri bledičenik, ki me je rešil, z nami?"

"Ker ne more slišati, kaj mu poveva."

"Ali je mutast?"

"Popolnoma!"

"Zal mi je, ker ne more potem slišati zahvale, katero bi mu rād izrekal Apača. Ali ima ženo in otroke?"

"Dvanajst žen ima, ker mora imeti vsak player dvanajst žen, in dvakrat dvanajst sinov in hčera, ki so vsi mutasti in nič ne slišijo."

"Uf, uf! Torej se pogovarja s svojimi ženami in otroci le s znamenji!"

"Da."

"Potem mora imeti desetkrat deset in še veliko več znamenj! Kdo naj zapomni vse! Zelo pogumen mož mora biti, da se upa v divjino, ne da bi kaj slišal, ker nevarnosti, ki se nahajajo tu, so dvakrat večje, če se mora zanesti le na svoje oči."

Kako je prišel Dick Hamerdull do tega, da me je izdajal za

mutca, ne vem, gotovo pa mu je bilo "vseeno", kaj porečem. Toda kmalu je prišla njegova laž na dan. Kljub šumu, katerega so povzročali naši konji, se mi je naučre zdelo, kakor bi slišal pred seboj topot konjskih kopit. Seveda sem takoj vstavl svojega konja in tiho zapovedal Dieku in Apaču, naj storita isto. Da, nisem se motil: nek jezdec se nam je bližal. Tu je nastalo vprašanje, ali naj ga pustimo mimo ali ne. Iz raznih vzrokov sem domnevao, da je Ozaga. Če se ne motim, bi nam lahko koristil kot sel med nami in njegovimi vojniki, ker so le-ti vendar morali izvedeti, da smo vjeli njih glavarja, in tako sem sklenil, da ga zadrljam.

"Ostanite tu in držite mojega konja še puški," sem zaščepetal, stopil s konja in oddal Apaču mojega vrancev in Hamerdullu puški. Potem sem hitel na levo, kjer sem moral naleteti na prihajajočega. Prišel je: pustil sem ga tako daleč mimo, da sem se mogel pognati; nato sem skočil od zadaj na njegovega konja. Ko je prišel mimo, sem videl, da je Indijanec. Ničesar sluteč mož je bil tako presenečen, ko me je začutil za seboj, da se nič branil. Prijel sem ga za vrat, da je moral izpustiti uzdo. Žal, da s konjem ni šlo tako gladko. Ko je načukrat začutil dvojno bremo, se je vspel in začel ritati. To zame ni bila malenkost. Sedel sem za sedlom, držati sem moral jezdeca in skušati vloviti uzdo. Podnevi bi bilo to lažje, v tem pa nisem mogel videti nikake uzde; tako sem moral paziti le na to, da me konj ne odvrže. Naenkrat se je prikazala ob moji strani neka postava, ki je prijela indijanskega konja za gobec. Hitro sem segel z desno roko za pas po revolver in vprašal:

"Kdo je? Ali naj strelijam?"

"Jaz sem, Apača," je odgovoril vprašani. "Old Shatterhand naj vrže Ozaga dol!"

Slišel je, v kakem položaju se nahajam, in zato je skočil s svojega konja in mi prihobil na pomoč. Posrečilo se mu je vloviti uzdo in tako ukrotiti preplašenega konja. Takoj sem spustil ujetnika na tla in skočil na njim, ker je bilo mogoče, da se je le potajil. Tudi sedaj se ni branil. Vendar ni bil nezavesten, ampak strah ga je čisto pre-vladal.

"Ali me je Apača spoznal?" sem vprašal Komancu.

"Ko si mi dal konja, da ga držim, sem mislil, da vidim tvojega Hatatilla," je odgovoril. "Potem sem opazil, da je dobil tvoj tovariš dve puški, in če bi bil še vedno v domu, bi moral vedeti kdo si, ko si se vse del za rdečega vojnika. Tak skok si drznel izvršiti le Winnetou ali Old Shatterhand, dasi zadnji beli lovec žal nima več sluga! Kaj se naj zgodi z ujetnikom, ki je vsekakor Ozaga Indijanec?"

"Ždi se mi, da je ogledu, katerega moramo vzeti seboj."

Poklicala sva Hamerdulla. Indijanec se je zopet začel gibati; zopet se je skušal zoperstavljati, kar mu pa nič pomagalo; privezali smo ga na konja in nato nadaljevali prekinjeno jezo.

Nikakor ni treba misliti, da sva sedaj jaz in Apača veliko govorila, kar bi se zgodile med bele. Če se nista videla dva prijatelja že dolgo, in se potem smideta pod takimi okolnostmi čisto nepricakovano, bi šlovek mislil, da stopita najprej srca v veljav. To se je sicer zgodilo, vendar pa brez nepotrebnih besed. Ko smo zopet zajezdili, je obrnil Apača svojega konja, prišel k meni, mi podal roko in rekel z

(Dalje prihodnjič).

"Kdo je?"

"Nagnil je glavo — samo meni vidno znamenje, da je čutil mojo roko in razumel moje besede. Na drevo je bil privezan s tremi jermenimi; ker je ravno sedaj eden preveč živahnih plesalev padel v vodo, kar je provročilo, da se Ozagi niso splohi za nič več drugega brigali, kakor za ponesrečenega plesaleca, sem prevezal jermenja in ga potegnil za seboj.

"Jedzili smo proti Ki-pe-ta-ki, kjer smo se hoteli sestati z Winnetu in kamor smo imeli nekako stiri dobre ure žeje od Vara-tu. Če sem si razdaljo dobro preračunal in pri tem nospošteval, da Winnetu pač ni imel nobenega nujnega vzroka se takoj odpraviti iz starega taborišča, se mi je zdelo verjetno, da prideemo prej k "stari zeni" kakor on. Gotovo je mislil, da mi bode vzel vohunjenje precej časa, in se daj je šlo vse tako nepricakovano hitro! Kakšen smoter je vendar imela jeza k Vara-tu? Izvedeti, koliko Ozagov se je zbral, in, če se more zgoditi brez nevarnosti za nas, juh radi Fennerja naznamit, da so bele posvajeni. In sedaj tak lep uspeh, ki me je resnico veselil, ne samo iz vzroka, ker se mi je Apača v Llani prikuplil; nekaj mi je reklo, da se bome za možatega, mlaidega Naimi-Komanča še bolj zanimal, kakor doslej, in da bode moje razmerje do njega zavzelo še drugo podobo.

"Dosedaj mi še ni mogel natančno videti, in torej ni vedel, kdo je osvobodil. Medtem, ko sva jezdila s Dick Hamerdullum naprej, je padal dež tako gosto, da je mogel razločiti le obrise najinj postav. Tudi sedaj se mu še nisem hotel dati spoznati. Radi tega sem se nagnil k Hamerdullu in mu rekel s prizanjem glasom:

"Če vpraša tuje, kdo da sem, mu ne smete povedati tega!"

"Kdo pa je?"

"Nek glavar Komančev. Vendar mu ne smete povedati, da vam je to znano, ker bi inače takoj slutil, da ga poznam."

"Ali smo izvedeli, da jedzimo k Winnetu?"

"Ne, O Apaču sploh ne smete govoriti."

"Well! Bom pa molčal!"

"Ozagi so se najbrž hitro vrigli na konje in sedaj iskali klub dežju okoli; edino pa je bilo, da nam ni prišel nikdo bližu, dasi smo jedzili počas. V tej plodi je bilo težko, dirzati se prave smeri. Tema je bila taka, da bi lahko prijeman, in dasi se je večkrat zabilskalo, nam to ni koristilo nič, ker so nas bliški le slepili. In ta ploda je trajala nad dve uri. Nemogoče je bilo, se rajgovarjati; omejiti smo se morali na ne-obhodno potrebne vzklike.

Tako se mi seveda ni bilo treba batiti, da bi me Apača prej spoznal, predno sem se mu hotel dati spoznati, posebno, ker sem nosil drugično obliko kakor takrat, ko sva se spoznala.

Končno je vendar ponehal dež; toda oblaki niso izginili, da je ostalo tako temno kakor prej. Naganjal sem konja, da se izognem predčasnega izprševanja, in tako je prišlo, da se je spravil Apača na Dick Hamerdulla. Pogovarjata sta se začela. Dasi nisem hotel poslušati, sem vendar vjel nekaj debeluhovih izrazov, ki so vzbudili mojo pozornost. Radi tega sem poslušal, kaj govorita za menoj, ne da bi se izdal. Apača se je posluševal med bele in rdečekočci običajne mešanice angleških, indijanskih in španskih besed, katero razume in govoriti vsak dober zapadnjak. Očividno ga je pravkar vprašal, ker sem slišal odgovoriti debeluh:

"Player — igralec je, drugega nič."

"Kaj je to, player?"

"Mož, kf hodi povsodi okoli in pleše medvedje in bivolove plesi. kar si videl pri Ozagh."

"Uf! Bledičeniki so eduni ljudje. Rdečekočci so preponosni, da bi plesali za druge. Ali mi hočeš povedati, kako se imenuje?"

"Piše se Katapamatafagatalatača."

"Uf, uf! To ime moram še večkrat slišati, predno je morem izgovoriti. Zakaj pa ne govoriti dobri bledičenik, ki me je rešil, z nami?"

"Ker ne more slišati, kaj mu poveva."

"Ali je mutast?"

"Popolnoma!"

"Zal mi je, ker ne more potem slišati zahvale, katero bi mu rād izrekal Apača. Ali ima ženo in otroke?"